

” Vi måste inte veta exakt vart vi ska, men just nu finns det ingen anledning att inte börja gå, åt rätt håll.

Det går att lösa klimatkrisen – om vi bara agerar. Svante Axelsson ser hoppet i nya insatser och möter miljöproblemen med upprördhet och gott humör, glöd och pragmatism.

Gott om hopp för klimatet

Det är slående hur positiva de är, de som kan väldigt mycket om de enorma, svåra klimatproblemen. Gladast av alla är nog Svante Axelsson. Vi ses några timmar efter Stefan Löfvens regeringsförklaring. Han bjuder på choklad, jag frågar hur läget är.

– Bra! Kul med ett rörigt parlamentariskt läge, säger han med eftertryck.

Lättsinnigt? Snarare ett prov på hans sätt att söka öppningar. Det är kanske viktigast i svåra lägen.

Vi ses på Svenska naturskyddsföreningens kontor på Söder i Stockholm. Svante är generalsekreterare sedan 2000, men började arbeta här redan för 20 år sedan. Under den tiden har föreningen blivit större och yngre, och mer uppenbart politisk. Det intresse för naturen man odlar ger miljöintresse, som ger både konsekvenser i vardagsval och synpunkter på de politiska ramarna.

– Vi har gått från fokus på svensk natur till hela klotet och vi har idéer inom många politikområden. Miljöfrågorna är inte längre i en box för sig, de handlar om solidaritet med alla människor. Och andra arter. De hotas ju också av klimatförändringarna, säger Svante.

DET BREDA POLITISKA perspektivet präglar hans bok *Vår tid är nu* som kom i augusti. Den har underrubriken ”tio hoppfulla perspektiv på klimatkrisen” och har ett konkret anslag, utifrån ett nuläge som inte bara är hoppgivande.

Svante beskriver hur svenska skattepengar subventionerar miljöskadlig verksamhet mer än miljönyttig, hur vi satsar mer på fossilbränslen än på förnybar energi: vi har inte ens börjat matchen, skriver han. Men han lägger till: ”Det är grunden för min optimism”. För då finns det ju enkla åtgärder som kommer att göra stor skillnad: slopa subventionerna!

Han stökar runt i EU- och statsbudget för att visa de gröna möjligheterna: vi kan skatteväxla, satsa mer på gemensam och mindre på privat konsumtion, rikta investeringar på pensionsmiljarderna och göra svenskt jord-

bruk ekologiskt, genom att använda jordbruksbidrag från EU på ett nytt sätt.

Han ger inte den totala lösningen, ärendet är tvärtom att vi kan börja gå utan den.

– Vi måste inte veta exakt vart vi ska, men just nu finns det ingen anledning att inte börja gå, åt rätt håll. Och det hållet är inte mer kärnkraft eller Förbifart Stockholm.

Det finns inget att förlora på att börja, tvärtom – och den insikten ser han sprida sig bland företagare och lokalpolitiker. Men det behövs tydligare politik.

– Jag tror alltmer på lagstiftning, för tiden är kort. Ta utfasningen av glödlamporna. EU tog beslut, signalerna till näringslivet gjorde att de kunde satsa på rätt saker. Det gick bra! Företagen längtar efter politik så att de vet hur de skall investera, säger han.

DET ÄR MYCKET POLITIK den här dagen. Vi avbryts då och då av att någon vill ha Svan-tes kommentarer till statsministerns regeringsförklaring.

– Viktigast är att han säger att det går att göra något, och att klimatfrågorna inkluderas i olika politikområden, med investeringsidéer för bostäder, järnväg, ekologiskt jordbruk ... Men det var luddigt om kärnkraften. Och varför satte de inte upp några klimatmål, undrar han.

Kanske behövs lite coachning från en positiv miljörelse.

– Bilden av klimatkrisen, och oron över den, delar jag med många politiker. Men de hittar inte övergången till det hållbara samhället, bron till andra sidan.

Nej, vem hittar den?

Svante berättar att han skrev sin bok för en tänkt tvåbarnsfamilj, med två bilar och Thailandsresa vart femte år. Människor som blir upprörda när de ser på teve att Vattenfall bryter kol i Tyskland.

– Men sedan blir det lätt att ”nej, älskling, vad ska man göra, nu tar vi en kopp kaffe”. Att ingen visar någon väg bort från detta är ju som att ge ett sjukdomsbesked utan att anvisa någon behandling. ”Du har cancer. Vi ses!”

Och då är inte första svaret: sälj bilarna. Med ett citat från Sören Kierkegaard talar

Svante Axelsson

57 år, bor i Flogsta, Uppsala. Uppväxt på västkusten.

Familj: tre barn och Gunnel.

Agronom med miljöekonomi som profil.

Ex-körsångare i Uppsalakören Vred fred.

Aktuell med boken *Vår tid är nu*.

Motto? – Nej, men ... mitt jobb innebär att försöka se möjligheter, visa på lösningar. Jag är nog också

sådan som person. **Meningsfullhet och glädje** är mina ledord. I kombination. För man ändrar inte världen annars.

Svante om hur man måste börja där människan är om man vill föra henne mot ett mål. Och människor vill göra något åt klimatkrisen, säger han.

– Folk har sjukdomsinsikt, men är rädda för medicinen ändå. Jag gör reklam för behandlingen.

SJÄLVA HOPPET är en del av medicinen. Svante Axelsson verkar ha väldigt mycket av den varan.

– Det handlar om att välja berättelse. Vad räddar världen snabbast?

Kunskap ändrar perspektiven, så att udda val blir självklarheter, kanske rentav lustfyllda. Det där är viktigt för Svante. Det hänger ihop med hans resa inom kyrkan. Han berättar om en rätt självklar hemvist i Svenska kyrkan, och en uppgörelse med sin barndoms fundamentalistiska gammalkyrklighet på västkusten. I den fanns gott om moralregler och goda handlingar sågs som offer. Det blev han allergisk mot.

– Jag är väldigt mån om att inte få moralism och oförankrade överjagskrav. I stället måste vi äga lusten att förändra, få kontakt med glädjen i en sorts framtidsrörelse. Då händer något!

Svante Axelsson hittar skäl till optimism i historien: Se vad lite vi har gjort, säger han – alltså finns det kvar att göra! Se vad mycket vi gjort, säger han också.

– Miljöhistorien gör mig glad. Om vi går tillbaka och tittar på debatten om freonet, eller försurningen, alla jobb som skulle förloras av åtgärderna mot svavlet, alla företag som skulle gå omkull, då kan man avslöja de dramaturgiska övertonerna. Till slut gick det ju bättre än någon vågade tro att ställa om, men prognoserna sänker modet och styr politiken.

Nu talar han med nationalekonomer om hur man kan justera modellerna, för att få bättre prognoser. Det går alltid att göra något, att låta bli är liksom inget alternativ.

– Och att komma i rörelse är bra för framtiden.

DAVID BERJLUND / text
JOHANNES FRANSEN / foto